

VAJA LJUBELJ 2013

The Ljubelj 2013 Exercise

Bojan Kuntarič* UDK 614.841.47:654

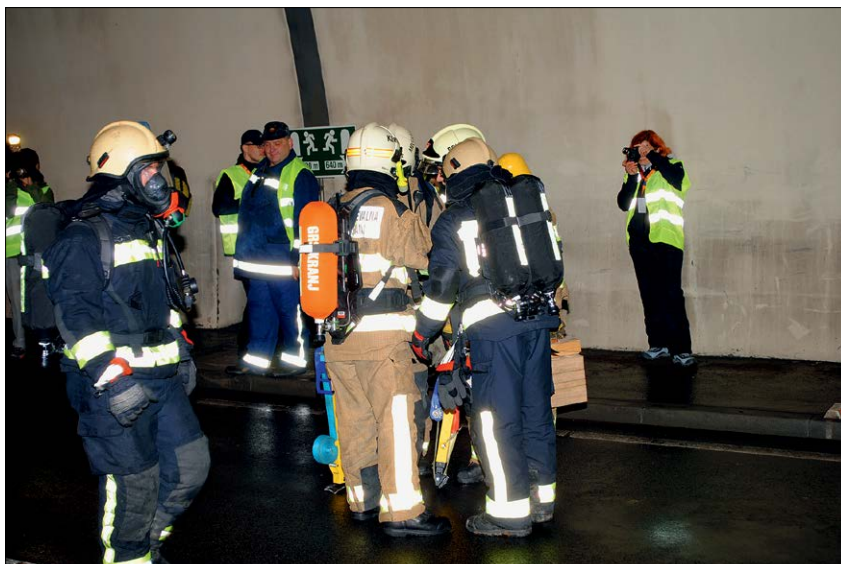
Povzetek	Abstract
Petek, 12. april 2013. V poznih popoldanskih urah sta približno na polovici predora na Ljubelju trčila kombinirano vozilo, ki je vozilo proti Avstriji, in avtobus, ki je vozil proti Sloveniji. V kombiniranem vozilu sta ostala ukleščena dva človeka, število potnikov v avtobusu pa ni bilo znano. Šlo je za turistični prevoz in potniki ter voznik niso govorili nemško ali slovensko, njihovo znanje angleškega jezika pa ni zadostovalo za običajno komunikacijo. Potniki v avtobusu niso bili huje poškodovani, vendar jih je bilo kar nekaj prestrašenih. V predoru je ostala ujeta kolona vozil. Voznik avtobusa je v eni izmed niš predora pritisnil na gumb za obveščanje o nesreči v predoru. Po prejemu signala za pomoč je operater iz Darsovega nadzornega centra na Hrušici o izrednem dogodku v predoru Ljubelj obvestil operativca v Regijskem centru za obveščanje Kranj. Na številko 112 za klic v sili so začeli klicati tudi ljudje, ki so bili ujeti v predoru. Regijski center za obveščanje Kranj je nemudoma začel postopke obveščanja in aktiviranja. Na vaji so sodelovale reševalne enote iz Avstrije, s Koroške in Štajerske, ter iz Slovenije, iz Gorenjske regije. Nekaj minut po trčenju je večina potnikov odšla proti izhodu iz predora, del jih je šel proti Avstriji, del pa proti Sloveniji. Iz motornega dela kombiniranega vozila se je kadilo in po predorski cevi sta se širila dim in smrad po zažgani plastiki. Namen vaje je bil preveriti načrte zaščite in reševanja na vseh ravneh. Izkušnje, pridobljene z vajo, bodo uporabili načrtovalci pri dopolnjevanju načrtov zaščite in reševanja in celovite zasnove ukrepanja ob nesrečah v daljših enocevni cestnih predorih.	Friday, 12th April 2013. In late afternoon, a collision occurred approximately at a half tunnel's length on Ljubelj between a multi-purpose vehicle heading towards Austria and a bus heading towards Slovenia. Two people remained stuck in the multi-purpose vehicle, while the number of bus passengers was unknown. The bus provided tourist transport services and neither the passengers nor the driver spoke German or Slovene, and their English language skills were insufficient for basic communication. The bus passengers were not seriously injured, but quite a few were frightened. A tailback occurred in the tunnel. The bus driver pressed the emergency reporting button located in one of the tunnel niches to inform of the tunnel accident. Having received the signal for help, the operator from the Motorway Company of the Republic of Slovenia's Control Centre at Hrušica notified the operator from the Regional Notification Centre Kranj of the Ljubelj tunnel incident. Calls to the emergency number 112 were also received from people who were stuck in the tunnel. The Regional Notification Centre Kranj immediately initiated notification and mobilisation procedures. The exercise was attended by rescue units from Austria (Carinthia and the Styria) and from Slovenia (from the Gorenjska region). A few minutes after the collision, most passengers headed towards the tunnel exits: some headed towards Austria and some towards Slovenia. The multi-purpose vehicle started to smoulder, and the smoke and the smell of burnt plastic spread through the tunnel tube. The purpose of the exercise was to test emergency response plans at all levels, while the planners will be able to use lessons learned in the exercise in updating and upgrading of emergency response plans as well as of overall concept of response to accidents in longer single-tube road tunnels.

Intervencija se je začela

Operativec iz ReCO Kranj je nadaljeval obveščanje gasilskih enot, Gasilsko reševalne službe Kranj, enot Gasilske zveze Tržič, Zdravstvenega doma Tržič, policijske postaje

v Tržiču in drugih. Hkrati je pogodbeni nadzornik predora Ljubelj oziroma PNC Darsa na Hrušici o dogodku obvestil pristojni center za obveščanje, to je Deželno centralo za alarmiranje in opozarjanje avstrijske dežele Koroške v Celovcu (LAWZ). Po prejetju informacije o nesreči je avstrijski LAWZ obvestil pristojne organe v Republiki Avstriji, kjer so prav tako začele potekati vse dejavnosti, povezane z zaprtjem predora in daljšega odseka ceste,

* bojankuntaric@yahoo.com

Slika 1:
Gasilci z obeh strani meje so na kraju nesreče, kjer sta se poveljnika zelo hitro dogovorila o načinu dela. (foto: B. Kuntarič)

Figure 1:
Fire-fighters from both sides of the border appear at the scene of the accident. The commanders very quickly agree on the method of work (photo: B. Kuntarič)

na kraj dogodka pa so hitele gasilske enote, policija in enote Rdečega križa. Avstrijske enote so po uskladitvi delovanja z vodjo intervencije iz Javne gasilske službe MO Kranj vstopile v predor iz avstrijske strani in se začele prebijati do kraja nesreče. Hkrati so iz predora evakuirale potnike, ki so se umikali proti Avstriji, zunaj predora so jih nato tudi ustrezno oskrbeli.

Skladno z načrti je ReCO Kranj zaradi pričakovanega večjega števila poškodovanih aktiviral prikolico za množične nesreče, ki jo soupravljajo gasilci Gasilske reševalne službe Kranj in reševalci nujne medicinske pomoči (NMP) Kranj. Za zagotavljanje psihosocialne oskrbe in psihološke pomoči je obvestil odgovorne Centra za socialno delo Tržič, ki so po prihodu s prostovoljci Rdečega križa Tržič organizirali in vodili zbirni center v Kompasovi restavraciji ob vhodu v predor.

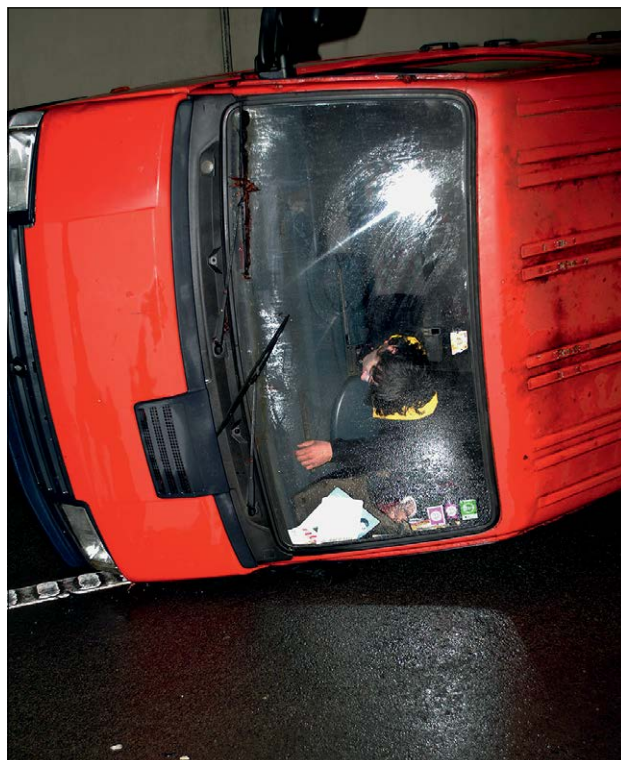
Reševanje na slovenski strani predora

Takoj po prejemu informacije o prometni nesreči v predoru Ljubelj sta s predorskim vozilom odšli na kraj nesreče operativna enota Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Bistrica pri Tržiču in dežurna gasilska izmena Gasilske reševalne službe Kranj, in sicer osem gasilcev s tremi vozili. O nesreči so bili obveščeni tudi člani PGD Kokrica, njihova naloga pa je bila ob vhodu v predor Ljubelj postaviti sprejemni center, poveljniško mesto in center za zveze. Sočasno so se začeli zbirati člani prostovoljnih gasilskih društev Gasilske zveze Tržič, ki so tudi hitro odšli proti predoru Ljubelj.

Takoj po odhodu na kraj nesreče je vodja izmene Gasilske reševalne službe Kranj zahteval, da se s pozivniki aktivira dežurna rezervna izmena.

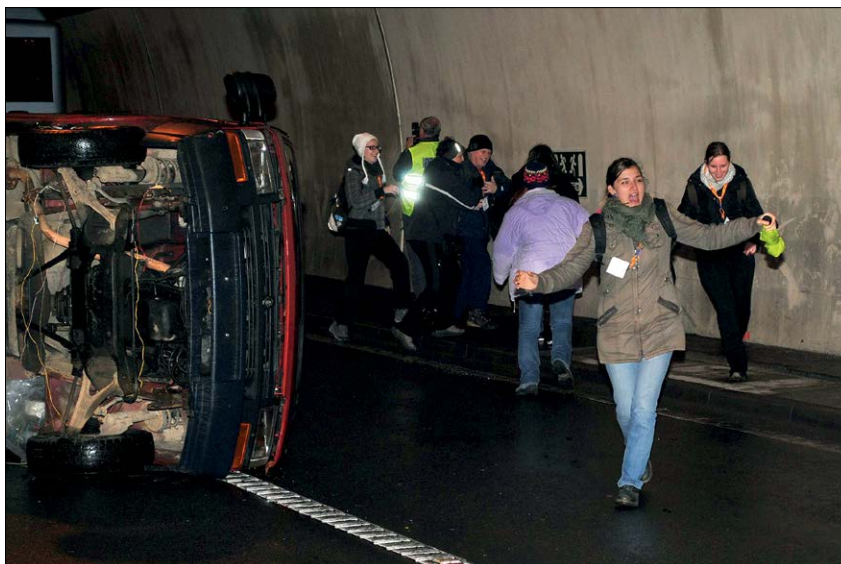
S pomočjo ReCO Kranj je vodja izmene kranjskih poklicnih gasilcev poskušal vzpostaviti konferenčno

zvezo z Darsovim nadzornim centrom na Hrušici, da bi dobil dodatne informacije o trenutnem stanju v predoru. Vodja izmene je poskušal prek radijske postaje navezati stik s poveljnikom PGD Bistrica pri Tržiču, da bi izmenjala informacije o izvozu gasilskih vozil, o stanju v predoru in kje je trenutno katera izmed gasilskih skupin. Vodja Gasilske reševalne službe Kranj in poveljnik Gasilske zveze Tržič sta se že med vožnjo dogovorila o glavnih nalogah in okvirni postavitvi vozil.

Slika 2: Reševalcem je bilo hitro jasno, da je treba najprej dati prvo pomoč vozniku in sopotniku v kombiniranem vozilu. (foto: B. Kuntarič)

Figure 2: Emergency responders can quickly determine that first aid needs to be given to the driver of and the passenger in a multi-purpose vehicle first (photo: B. Kuntarič)

Slika 3:
Nepoškodovani in lažje poškodovani potniki iz avtobusa se sami umikajo k vhodu v predor. (foto: B. Kuntarič)

Figure 3:
Unharmed and slightly injured bus passengers move toward the tunnel's entrance and exit by themselves (photo: B. Kuntarič)

Ob 18.56 je do predora Ljubelj prišla prva skupina 15 gasilcev PGD Bistrica pri Tržiču. Vodja enote je skupaj s petimi gasilci počakal pred predorom, kjer je že bilo zbranih nekaj potnikov iz ponesrečenega avtobusa. Ekipa, v kateri je bilo deset gasilcev, pa se je pod vodstvom namestnika poveljnika enote PDG Bistrica pri Tržiču s predorskim vozilom odpeljala do kraja prometne nesreče. Med vožnjo so opazili nekaj ljudi, ki so hodili proti izhodu, in nekaj ob desnem robu cestišča parkiranih vozil. Eno izmed vozil je med obračanjem ostalo na cesti in zaprlo promet. Po radijskih zvezah ZARE so o vseh opažanjih obveščali vodstvo pred predorom, ki je na podlagi obvestil organiziralo še druge operativne skupine za vstop v predor in jim dodeljevalo naloge.

Glede na to, da se je med organiziranjem dela ob vhodu večja skupina ljudi, ki je pribežala iz predora, v šoku razkropila po okolici, je vodja intervencije prek ReCO Kranj zaprosil za pomoč vodnike reševalnih psov in Gorsko reševalno službo Tržič, da so v naslednjih urah poiskali vse razkropljene in jih kljub temi ter dežju uspešno prepeljali do zbirnega centra ob vhodu predora. Med iskanjem so opazili še eno nesrečo, saj je eno izmed osebnih vozil, ki ga je voznik v paniki obračal in zapuščal vhod, med manevriranjem zgrmelo po pobočju, kar je za gasilce in druge službe pomenilo dodatno težavo ob že tako zapleteni intervenciji v predoru.

Slovenska stran je prevzela vodenje intervencije

Po prihodu kranjskih poklicnih gasilcev k vhodu je njihov vodja določil pet gasilcev za vstop v predor. Vodenje intervencije na kraju prometne nesreče je sporazumno prevzel vodja ekipe Gasilsko reševalne službe Kranj, njegov namestnik pa je postal poveljnik GZ Tržič.

Medtem je k vhodu prišel predstavnik podjetja, ki vzdržuje predor, in odklenil nadzorno centralo levo od vhoda.

Tudi na avstrijski strani so gasilcem omogočili dostop v nadzorno centralo ob vhodu v predor. V nekaj trenutkih so vzpostavili radijsko komunikacijo med stranema, telefonska povezava med nadzornima sobama pa ni delovala. Poveljujoča sta se dogovorila, da celotno intervencijo vodi slovenska stran, vodja pa je postal najvišji častnik gasilske enote Gasilsko reševalne službe Kranj, ki je bil na kraju intervencije.

Kaj je oviralo gasilce na poti do kraja nesreče

Gasilci z obeh strani predora so medtem prišli na kraj prometne nesreče. Vzrokov za njihovo zamudo je bilo več. Prva ovira je bilo večje število ljudi v predoru, ki so gasilce ustavljali in jih prosili za pomoč, drugi vzrok pa so bila vozila, ki so jih vozniki v predoru poskušali obrniti,

»Pri načrtovanju ukrepanja upravljavca predora in sil za zaščito, reševanje in pomoč ob nesrečah v predoru Ljubelj so v preteklih letih potekale številne dejavnosti, s katerimi naj bi potnikom v cestnem prometu zagotovili čim višjo raven varnosti. V tem okviru se je poskušalo ustreči predpisom s tega področja, med drugim tudi s smiselno uporabo Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč ter Direktive Evropskega parlamenta o minimalnih varnostnih zahtevah za predore v vseevropskem cestnem omrežju.

Enocevni predor Ljubelj namreč s svojo dolžino spada v kategorijo predorov, za katere veljajo strožja določila o opremljenosti, upravljanju in nadzoru prometa ter organizaciji in izvedbi reševanja ob morebitnih nesrečah,« je poudaril vodja vaje Jernej Hudohmet, sicer vodja Izpostave URSZR Kranj.

Slika 4:
Kranjski in avstrijski gasilci med skupnim reševanjem voznika kombija iz vozila (foto: B. Kuntarič)

Figure 4:
Fire-fighters from Kranj and Austria during their joint activity rescuing a multi-purpose vehicle's driver from his vehicle (photo: B. Kuntarič)

vendar so ostala na vozišču in ovirala gasilce, ki niso mogli mimo njih. Tako so morali ročno premikati vozila, da so lahko napredovali proti kraju nesreče. Pri tem so uspešno preizkusili nove vozičke za premik vozil, ki jih je URSZR kupila za opremljanje enot predorskih in portalnih gasilcev. Dobro so se izkazali tudi novi vozički za prevoz opreme v predor in za odvoz ponesrečencev na nosilih.

Vodji gasilskih skupin sta se dogovorila za skupno vodenje in razdelitev nalog med enotami. Dogovorila sta se tudi, da se bodo gasilci na kraju prometne nesreče menjavali po uri dela, če v predoru ne bo dima, če pa ga bo napolnil dim, naj bi se gasilci menjavali vsakih 20 minut.

Pri natančnem pregledu kombija odkrili še enega ponesrečenca

Medtem so gasilci iz vozila rešili voznika kombija in vodja je odredil njegov prevoz na vhod predora. Nekoliko pozneje so gasilci potegnili iz razbite pločevine tudi sopotnika.

Pri natančnem pregledu kombija so v njegovem tovornem delu našli še enega človeka, ki je bil stisnjen ob plastično cisterno, veliko kubični meter, iz katere je počasi iztekala neznana tekočina kislega vonja.

Reševalci so dobili obvestilo o prevoznosti v določenem delu predora, zato so lahko osebo, v resnici je bila to lutka, ki so jo rešili iz kombija, prepeljali na vhod.

Vodja intervencije se je zaradi neznanne tekočine odločil, da bo zamenjal ekipe pri reševanju poškodovanega iz kombija, saj je obstajala nevarnost, da gre za nevarno strupeno snov.

Konec vaje

Vodja intervencije je z obeh strani predora dobil poročilo o končani preiskavi v predoru in njegovi neposredni bližini, v radiju približno kilometer.

Ob 22.30 se je iz predora vrnila še zadnja gasilska ekipa. Tako se je dogajanje iz predora preselilo na vhod na obeh straneh, kjer pa so imeli glavno besedo delavci nujne medicinske pomoči.

Vodja intervencije je dobil tudi informacijo o številčnem stanju vseh najdenih in njihovi lokaciji.

Iz veleposlaništva države, iz katere je bilo največ potnikov avtobusa, sta prišla prevajalec in predstavnik veleposlanika.

Ob 23.00 je vodja vaje po radijski zvezi vsem sodelujočim sporočil, da je vaje konec.

Kaj so pokazale najprej delne analize in končna analiza vaje

Najprej velja opozoriti na dejstvo, da so vsi sodelujoči vajo ocenili z oceno dobro. Enako so jo ocenili tudi delavci Inšpektorata Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki so jo ocenjevali skupaj s strokovnjaki Gasilske zveze Gorenjske, Policije in zdravstva. Pokazalo se je, da so načrti zaščite in reševanja večinoma ustrezni, nujne so le manjše dopolnitve in prilagoditve. Predlog novega Načrta obveščanja in aktiviranja gasilskih enot se je izkazal za ustreznega, prav tako tudi novi Standardni operativni postopek za ReCO Kranj, pri katerem bi bilo treba le natančneje definirati del obveščanja drugih gasilskih enot širšega pomena. Na podlagi izkušenj iz vaje je treba dopolniti in potrditi še operativni gasilski načrt Gasilsko reševalne službe Kranj in Gasilske zveze Tržič.

Slika 5:
Gasilci iz Bistrice pri Tržiču so na vaji prvič sodelovali z novim predorskim vozilom. (foto: B. Kuntarič)

Figure 5:
Fire-fighters from Bistrica pri Tržiču participate in the exercise using their new tunnel vehicle for the first time (photo: B. Kuntarič)

Pripombe vadbencev

Kranjski poklicni gasilci so menili, da je bilo v preteklih letih veliko narejeno pri dopolnitvi zasnove ukrepanja ob nesrečah v predoru ter pri opremljanju in usposabljanju gasilskih enot.

Opozorili so tudi na nov predlog Načrta obveščanja in aktiviranja gasilskih enot ob nesrečah v predoru Ljubelj, ki je na vaji tudi uspešno prestal preizkušnjo.

Med drugim so poudarili koristnost vaje, že od priprav, skupnih sestankov odgovornih služb in organov ter pogostejših stikov s kolegi iz dežele Koroške. Po njihovem mnenju so se že med pripravo vaje okrepili stiki in se je spodbudilo koncentrirano razmišljanje o intervencijah v predoru, s čimer se je bistveno izboljšala raven pripravljenosti.

Pohvalili so še delo vseh prostovoljnih gasilskih enot, gorskih reševalcev, vodnikov reševalnih psov in delavcev Rdečega križa, ki namenjajo zelo veliko prostega časa usposabljanju, urjenju in vajam za posredovanje ob resničnih intervencijah.

Še so rezerve

V kranjski poklicni gasilski enoti menijo, da bi lahko v prihodnje naredili korak naprej še pri vodenju ustreznih evidenc in zasnovi vodenja velikih intervencij, pri katerih v skupnem vodenju sodelujejo tudi vodje Policije, zdravstva ter drugih sodelujočih enot, služb in organov, ter dodatno dopolnili skupno čezmejno vodenje in usklajevanje z avstrijskimi reševalnimi službami. Pripadniki reševalnih enot iz obeh držav bi morali podrobneje poznati medsebojne operativno-taktične postopke. Še naprej je treba nadaljevati sodelovanje pri skupnem čezmejnem posredovanju in komuniciranju ter pripravljati skupne štabne vaje, med katerimi bi se vodilni kadri še bolj spoznali in uskladili. Kranjski poklicni gasilci tudi predlagajo, da bi

gasilci dobili ključ pogonske centrale predora Ljubelj, kar bi jim omogočilo hitrejši dostop do video kamer in tako boljše podporo vodji intervencije pri sprejemanju odločitev.

Menijo še, da je treba pripadnike vseh reševalnih služb na Gorenjskem natančno seznaniti z zmogljivostmi prikolic CZ za množične nesreče, prav tako tudi z zmogljivostmi prikolic Občine Škofja Loka, ki jo upravlja PGD Stara Loka.

Pripombe so bile tudi na opremljenost predora, in sicer bi moral upravljavec čim prej predelati hidrantne omarice, vanje namestiti gasilske cevi ter omogočiti njihovo uporabo tudi voznikom pri samoreševanju. Predelati bo treba hidrant ob vstopu v predor, tako da bo ob morebitnem nedelovanju sistema mogoče polnjenje hidrantnega omrežja tudi iz gasilskih cistern. Večino teh del je Direkcija RS za ceste (DRSC) leta 2014 že opravila.

Tudi Policija meni, da so takšne vaje pomembne in koristne

Na Policijski upravi Kranj poudarjajo, da so vaje takšnega obsega tudi za Policijo zelo pomembne, saj omogočajo preverjanje določenih načrtovanih postopkov, čeprav se večinoma preverjajo tudi vsak dan ob resničnih dogodkih. Med takimi vajami ljudje pridobivajo izkušnje in zavedanje, ne le o delu svoje službe, temveč tudi o delu drugih enot in služb, kar je nujno za učinkovitejše skupno vodenje.

Na vaji je bilo iskanje pogrešanih nalog vodje intervencije, kar ga je še dodatno obremenjevalo, v resnici pa je iskanje v pristojnosti Policije. Glede na to, da je predstavnik Policije del skupnega vodstva take intervencije, bi bilo treba še več pozornosti nameniti usklaje-

Slika 6:
Gasilci, ki so že bili na kraju nesreče, čakajo, ali bo treba še enkrat v predor.
(foto: B. Kuntarič)

Figure 6:
Fire-fighters who have already been to the scene of the accident wait for another call to go to the scene
(photo: B. Kuntarič)

vanju nalog gasilskega vodje intervencije in policistov. V prihodnje je treba z imitatorji uskladiti, kdaj nehajo igrati vloge, da policistom ne bo treba uporabiti strokovnih prijemov. Policija podpira organizacijo več skupnih štabnih vaj v prihodnje, tudi s sodelovanjem kolegov iz Avstrije. Gorenjski policisti še opozarjajo, da je uradna pot za vzpostavitev komunikacije s kolegi iz Avstrije predolga.

Z vajo so bili zadovoljni tudi v zdravstvu

Tudi predstavniki gorenjskega zdravstva ocenjujejo, da je bila vaja zelo koristna. Prvič so imeli možnost preizkusiti komaj tri mesece stare Smernice Ministrstva za zdravje za delovanje zdravstva ob množičnih nesrečah, obrazce, sistem vodenja zdravstva in posameznih vlog.

Po njihovem mnenju je bila postavitev delovišča določena z regijskim Načrtom ZiR ob nesrečah v predoru Ljubelj dobra, prav tako oprema iz prikolice CZ Gorenjske za množične nesreče, ki je bila tudi prvič uporabljena na vaji, podpora gasilcev pri postavitvi delovišča pa je bila odlična in zelo pomembna.

Glavni podatki o enocevnom dvopasovnem predoru Ljubelj

skupna dolžina predora	1566 m
dolžina avstrijskega dela predora	879,5 m
dolžina slovenskega dela predora	686,5 m
vozišče	asfalt
skupna širina obeh vozniških pasov	7,5 m
svetli profil predora	5,9 m
niše za klic v sili	3 kos
pogonski centrali jug in sever	2
dva pločnika, široka	2 m

Zelo dobro je bilo tudi sodelovanje s Centrom za socialno delo Tržič in z Območnim združenjem Rdečega križa Tržič.

V gorenjskem zdravstvu poudarjajo pomembnost vloge prve zdravstvene ekipe za oceno stanja in sprejemanje odločitev po aktiviranju dodatnih enot nujne medicinske pomoči ter prikolice za množične nesreče. Opozarjajo tudi, da morajo službe poznati označevanje funkcij in jih, če je le mogoče, poenotiti za lažje prepoznavanje in medsebojno usklajevanje.

Za prvič so izkušnje zelo dobre

Center za socialno delo Tržič je na takšni vaji sodeloval prvič in njegove izkušnje so bile zelo dobre. Predstavniki centra ugotavljajo, da vloga centrov za socialno delo ob nesrečah v Sloveniji ni dovolj določena in opredeljena. Prav tako ni dovolj določeno, kaj je psihološka pomoč in kaj je psihosocialna pomoč.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je v sodelovanju z Upravo RS za zaščito in reševanje že začelo izvajati dejavnosti za celostno ureditev psihološke in psihosocialne pomoči ob nesrečah ter vloge centrov za socialno delo.

Pristojnosti upravljavcev morajo biti

v obeh državah enake

V Direkciji RS za ceste so se odločili, da bodo na prihodnji vaji pokrili kamere v predoru in tako preprečili opazovanje postavljanja imitacije kraja nesreče. Po njihovem mnenju bo treba v prihodnje nameniti več pozornosti označevanju vlog, pri čemer bi morali Slovenija in Avstrija poenotiti te oznake.

Slika 7:
Gorenjski reševalci so prikazali najnovejšo pridobitev, in sicer prikolico s sanitetnim materialom za posredovanje ob množičnih nesrečah. (foto: B. Kuntarič)

Figure 7:
Emergency responders display their newest acquisition – a trailer with a medical equipment for emergency response to a mass casualty event (photo: B. Kuntarič)

Spremljanje dostopa ljudi na prizorišče bi moralo biti natančnejše in bi ga morali izvajati od začetka do konca vaje.

Prav tako niso ustrezno urejene pristojnosti med upravljavci predora v Sloveniji in Avstriji. Urediti jih je treba tako, da bodo prednostne naloge in pravice dostopanja do programa in predorske opreme ter njenega upravljanja enake v obeh državah.

DRSC svetuje gasilcem, da morajo ob podobnih vajah ali nesrečah nameniti več pozornosti opazovanju oboka in stropa predora, asfalta, kablov po stropu ter druge opreme, saj lahko zaradi vročine ob požaru in eksploziji pride do dodatnega odpadanja opreme, taljenja asfalta, pokanja betona in podobnega.

Ob koncu vaje ali prave intervencije je treba dobro očistiti vozišče, ostanke pene in drugo, tokrat je bilo treba čiščenje ponoviti v soboto. Še več poudarka je treba nameniti različnim ravnom vodenja in sistemu vodenja velikih intervencij.

DRSC bo dopolnila postopke obveščanja, ki jih izvaja PNC Dars na Hrušici, z vsakokratnim obveščanjem LAWZ Celovec in ReCO Kranj o incidentih ter nesrečah v predoru.

»Zatrdim lahko, da je bila vaja dobro zamišljena, organizirana in izvedena. V prihodnje bo treba večkrat organizirati štabne vaje, tudi skupne med Slovenijo in Avstrijo, vključno z urjenjem uporabe radijskih zvez v obeh državah,« poudarja Jernej Hudohmet. »Gasilci z obeh strani meje se morajo medsebojno še bolj obveščati o operativno-taktičnih postopkih in strukturi vodenja takih intervencij. Tako bi izboljšali medsebojno poznavanje in posledično sodelovanje na intervencijah. Vse načrte je treba prevesti v oba jezika, v prihodnosti pa pripraviti skupen dvojezični operativni načrt.«

Določili in ustrezno bodo označili heliport pri vhodu predora oziroma v njegovi bližini.

Vidno bolj učinkovito bodo uredili označevanje zapore ceste do predora, saj se sedanji znak v Bistrici pri Tržiču komaj opazi.

Pozitivna mnenja o vaji tudi v avstrijski Koroški

Gasilci iz avstrijske Koroške ocenjujejo, da je bila vaja zelo dobra, in si želijo, da bi jih nadaljevali ter še razširili tudi s štabnimi vajami, vajami uporabe radijskih zvez in podobnim.

Opozarjajo, da se je med vajo naravni vlek, ki dim navadno nosi proti avstrijskemu vhodu, obrnil, zaradi česar so morali gasilci hitro spremeniti in prilagoditi tudi vodenje intervencije. To je treba upoštevati pri načrtovanju vodenja v prihodnje.

Po njihovem mnenju je velika težava, da ni mogoče vzpostaviti telefonske in internetne povezave med pogonskima centralama jug in sever, kar bi upravljavci predora morali odpraviti. Kljub izmenjavi radijskih postaj med gasilci iz obeh držav so bile težave pri vzpostavljanju komunikacije, zato je nujno treba zagotoviti učinkovito telefonsko in žično povezavo med pogonskima centralama predora.

V najboljših razmerah potrebujejo koroški gasilci 20 minut do vhoda, v zimskih razmerah pa verjetno še več. Imajo sicer možnost poslati gasilca na policijsko postajo v Bistrico (Feistritz), da na monitorjih spremlja stanje v cevi in poroča vodji.

V Rdečem križu dežele Koroške poudarjajo, da je izkušnja z vaje zelo dobra in si v prihodnje želijo še sodelovanja na skupnih vajah. Sicer so morali na vaji oskrbeti bistveno

Slika 8:
Gasilca, ki se je poškodoval na kraju nesreče v predoru, so tovariši prepeljali na triažno mesto in ga predali zdravstvenim delavcem. (foto: B. Kuntarič)

Figure 8:
A fire-fighter injured at the tunnel accident scene has been transported by his colleagues to the triage site and handed over to the medical workers (photo: B. Kuntarič)

več poškodovanih, kot so najprej predvidevali, kar jih je presenetilo, vendar so se morali znajti.

Nekaj nalog, ki izhajajo iz končne analize

Pripraviti je treba seznam gasilcev z znanjem slovensčine in nemščine, ki naj bo del načrtov zaščite in reševanja, ter drugih dokumentov, ki jih ReCO Kranj in LAWZ Celovec lahko aktivirata za pomoč pri vodenju intervencij v obmejnem pasu. Pri dodeljevanju radijskih frekvenc je treba biti zelo pozoren in previden, da ne bi prihajalo do motenj zaradi podvajanja slovenskih ter avstrijskih frekvenc. Pripraviti je treba obrazec, v katerega se ob taki intervenciji vpišejo podatki o konkretnem vodji gasilcev, vodji enote Policije, vodji zdravstva in drugih odgovornih osebah (telefon, elektronska pošta, radio itn.) iz obeh držav, ter opredeliti postopek, kje in kako se na začetku intervencije ti podatki popišejo in kako se dostavijo vodstvu intervencije na drugi strani predora prek ReCO Kranj in LAWZ Celovec. Tako bo mogoče lažje usklajevanje med posameznimi službami tudi na nižjih oziroma operativnih ravneh. Reševalne službe in drugi organi iz obeh držav morajo poznati označevanje funkcij in jih, če je le mogoče, poenotiti za lažje prepoznavanje in medsebojno usklajevanje. V Izobraževalnem

centru za zaščito in reševanje na lgu je treba usposobiti še več predorskih in portalnih gasilcev iz Gasilske zveze Tržič.

Skupaj z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je treba nadaljevati dejavnosti za celostno ureditev psihološke in psihosocialne pomoči ob nesrečah in vloge centrov za socialno delo.

Direkcija RS za ceste bo dopolnila postopke obveščanja v obratnem načrtu zaščite in reševanja ter postopkih obveščanja in aktiviranja, ki jih izvaja PNC Dars na Hrušici z vsakokratnim obveščanjem LAWZ Celovec ter ReCO Kranj o incidentih in nesrečah v predoru.

Za učinkovitejše in racionalnejše vodenje evidenc o ljudeh na območju nesreče naj se povežejo in dogovorijo predstavniki Policije, zdravstva, gasilcev in Rdečega križa.

Viri in literatura

1. Sklep Vlade RS o izvedbi vaje Ljubelj 2013, 28. marec 2013.
2. Načrt za izvedbo vaje Ljubelj 2013, april 2013.
3. Analiza vaje Ljubelj 2013, avgust 2013.
4. Daljši pogovor z vodjem vaje Ljubelj 2013 Jernejem Hudohmetom [posnet 12. aprila 2013].